

הגהות הב"ח

(א) גמ' לו דלמא מצי אילי טעמי: (ב) רשב"ס ד"ה חזק מחזק וכו' דרך להאי חרובי מטעין ולא: (ג) ד"ה חזק משדה פלוגי הטעמן למא כלי' וימית לו חזק נמקח: (ד) ד"ה חזק אלא וכו' זו ופירושה ופירוש משנב:

מוסות תוספות

א. דלחכי איל חזק מחזק וסדן הפלוגי לשיר באותה שדה שמכר חזק חרוב כמה ששדה חרוב או אותו סדן. רשב"ס. ב. כמגו דאי בעי אמר מודף הוא. מנ"ק. ג. אם לא שאדם נאמן וירא הוא לא היו משפירין אותו ק"ו השמים. רש"י ג"מ לה. ד. כיון דהשתא טעין ליה נאנסו אימת הוה ליה לקבולי שטרא. רשב"ס. ה. (דהאי דקאמר ולימא ליה שטרך בידוי מאי בעי לאו רב עמיה הוה אלא תלמודא הוה דבעיא ליה לבדוה דלמלא. רשב"ס.)

רבינו גרשום

כל שהעול כובשו. שהיו רגילין לתרוש אילנות במחרישה כשדה זרעים ומשימין עול בראשי השורים כעין שאנו רגילין ואם מכה העול באילן כשהוא חורש והעול כופף את האילן ודאי מכרו דלא הוי דבר חשוב. ואין שיש בהן כח דאין העול יכול לכוּבשן הוי שריר: הוה בדיקלי. בענין כל שהעול לו בחבל: בעא מניה רב אחא מרב ששת. אמר לו קרקע אני מוכר לך חזק מחזק זה וחזק מסדן פלוגי ואיכא חרובין אחריני מוכרין וסדן שקמה מהו. מי אמרי' הוואיל דבלא נתאי נמי לא מכר שום חרוב מוכר ולא שום סדן שקמה דקתני מתני' לא מכר לא חרוב המוכר ולא סדן שקמה והאי הוואיל דאקא מחני ליה הכי חזק מסדן פלוגי לטפוי ללוקח קאמי דמשמע הכי חזק הוא דלא יקנה הא שאר חרובין קני. או דלמא אפי' שאר חרובין נמי לא קני והאי דקאמר הכי משום האי טעמא דאמרי' לקמן לדימי: א"ל לא קני אפי' שאר חרובין. תרע. דאפי' שאר חרובין נמי לא קנה: דאילו אמר ליה מוכר ללוקח שרדי אני מוכר לך חזק משדה פלוגי. כלומר חזק מן אותה שדה. וכי מי אמרי' ההיא דליה קני הא אחריניתא דליה קני בתמיא. והא לא אמר ליה שרדתי מוכרו לך. אלא לדימי דאמר ליה שרדי אני מוכר לך חזק משדה פלוגי שאני נותן לך באותן דמים שנתיין לך זו. אבל איו מן האחרות שתרצה אתן לך באותן דמים שנתיין לך זו. הכא נמי להיכא דאמר ליה חזק מחזק פלוגי וחזק מסדן פלוגי אפי' בלאו הכי לא קני ליה. לדימי אמרי' ליה. כלומר שאותן איני

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא ע.

עין משפט
נר מצוה

גג א ב מיי פכ"ד מהל' מיינה הל' יי סמנ עשין פכ טוש"ע ח"מ כ"י רעו ספיק ד: גג ד טוש"ע ס ספיק ד כהג"ה: גה ד טור סס וע"י כצ"י: גו ה מיי פ"ג מהל' ספיקות מהל' יי סמנ עשין פכ טוש"ע ח"מ כ"י רעו ספיק ד: כהג"ה:

רבינו גרשום (המשך)

נותן לך אלא בדמים יקרים אבל האחרים אמנם לך אלא בדמים יקרים. ואמר לך המורה"ה האי לישנא לדמי לאו דוקא כל כך. אלא האי לישנא מסתבר שפיר דמכב אלא לא קני הכא נמי לא קני: חזק מחזק חרוב מחזק סדן שקמה פלוגי מהו. מי אמרי' האיל דביבאו הכי לא קני שאר חרובין מוכרין והאי דקאמר הכי לגרופי לנפשיה קאמי ושאר חרובין ודאי לא קני. והאי חזק חרוב שרייר קני ללוקח או לא. אלא כלום מן החרוב. והכא נמי מוגה בספר לישנא אחריני אמר דלא קני הכא נמי לא קני: בשטר. שכתב בשטר והידי עדים כמה הפקידו לו: מנו דאי בעי א"ל נאנסתי מיהימן. האי דקאמר נפקך זה נאנסתי הוא הדין נמי הוה טעין נגובה לו או נאבדה היה פטור רש"י הוא ושי"ח פטור מנגבה ואברה. כל משה"ה אמר נאנסתי דאפי' ה) שואל דהייב על הכל פטור אי טעין נאנסתי. או דלמא מצי אמר ליה המפקיד אם איתא ההזרות לי שטרך בדי שיש לך משלי כך וכך מאי בעי: א"ל אפי' הכי נאמן: אמר ליה ולטעמך כי אמר ליה נאנסתי מי מצי א"ל שטרך בדי מאי בעי. אלא לא מצי א"ל הכי נמי בהזרותי לך לא מצי א"ל שטרך בדי כו':

(א) נכלא דע"ס וז"ל דלפי ע"ס דלפי כו'

דייני גולה. שמואל וקרנא כפ"ק דסנהדרין (דף פ"ו ע"ט): כל שהעול כובשו. חורשין היו צבקר סביב האילנות ואם העול כופף את האילן ועובר השור לדרכו ואין האילן מעכב השור לא חשיב. ומיהו אם אין אילנות גדולים צדדה אלא אלו היו שור כדלמאן [טען] גבי דיקלי:

הא דיקלי. מילתיה דרב: הא פלוגי. שהעול כובשו דשיעור דעליית כולל לא שייך צהו דכלל חזל ועלין בכל שאר אילנות על ידי ענפים המתפללים לכל כד. ושיעורא דכבישת עול נמי איכא למימר דלא שייך דיקלי דאפי' היכא דכביש ליה עול חשיב הוא אם עוליין לו כחזל: חזק מחזק. המוכר פלוגי חזק מסדן השקמה פלוגי והיו צה הרבה חרובין וסדנא מהו דלס הוה שמיק לא היו מוכרין ככלל שדה אבל עכשו ששייר אחד איכא למימר דשאר חרובין מכר לו או דלמא שירי לא יגרע כמו אלא חפילו שאר חרובין נמי לא קני הלוקח דבשביל שייעה המוכר את כח שלו שפירש צפירוש איני מוכר לך ההוא חרוב אין לנו לגרע כמו ששאר אלא איכא מילתא לטפוי כהאי חזק כגון דרך מטפיין ליה כדלמא דמתמיתין) ומודי ר"ע צומן שאמר לו חזק מאלו שאינו רריך ליקח לו דרך והאי חזק מחזק פלוגי דקאמר לשיר דרך להאי (ט) דקל נתכוין ולא למעט השאר אפי' לרבנן נמי איכא למימר לפיכך אמר חזק מחזק פלוגי דבההוא חרוב היה חפץ יותר וכל היה רוצה שיתבענו לוקח לדין ולחרוב זה איכוין לשופרא דשטרטא אבל על שאר חרובין לא חשיב לכתוב שופרא דשטרטא דמימי צומן הוא צמאי דק"ל שאין חרוב המוכר נמכר ככלל שדה. כן נראה בעיני ועיקר: (הג"ה.) א"ל לא קנה. לא הוא ולא זולתו דכיון שאפי' לא פירש ליה חזק כגון אלו אינן נמכרין ככלל שדה ה"נ לא קנה ולא פירש הללו אלא להודיעו שכל אילן צבאותה שדה הרי הן כמו אלו ולא נמכרו. ע"כ): ה"ג אישיבא חזק מחזק פלוגי לא קנה. ולא גרסינן אותו חרוב לא קנה דל"כ קשיא מעלייתא היא ולא מצי לתרוי' לקמיה שאר חרובין נמי לא קנה: דהאי דקתני לא קנה אשאר חרובין קאי וכל שכן האי דקמשייר ולאשמועינן אחא דלא הפסיד שאר חרובין צבציל ההוא ששייר יחודי: שרע. דלא קני: חזק משדה פלוגי. הסמוך (א) לו חזק למיכר: הא אחריני קני. בתמיה והלא אחת מכר לו ולא השאר: ה"ג אלא לא קני. כלומר אלא פשיטא לן דלא קני הלוקח שאר שדות דהא המוכר שדה אחת לא מכר כל שדותיו ככלל וצבציל שאמר שטות זה חזק משדה פלוגי אין לנו לומר שמכר מה אחת מהן בלא צורך אין לנו לומר שמכר השאר: ואית דגרס אלא לדמי ה"ג דמי. כלומר צבאותו שדה שמכר שייר לעצמו דמי ההוא שדה דקאמר חזק משדה פלוגי ה"ג ה"ק שדה מכור לך חזק מדמי חרוב פלוגי יש עוד פירושים אחרים ולא נהירא כלל גירסא זו ופירושה (י) משושב היה צספרים ליתן טעם צבצר כיון דלא קני אמאי קאמר חזק משדה פלוגי ומיהו הטעם דכפרישית לשיר ליה דרך לההוא חרוב או לההוא שדה ששייר נתכוין וכדלמרינן נמי (לעיל דף סג.) גבי על מנת שהדיוטא העלויה שלי ששייר מקום זיוין ומיהו איכא דליכא לטפוי שום דבר אין לנו לומר כיון דליכא לטפוי לגרופי נתכוין דדי לנו אם אינו מטפי ומריחא צשוירו אלא שיפסק בתמיה: חזק מחזק סדן פלוגי מהו. ולהאי לישנא פשיטא ליה דחזק מסדן פלוגי לא קנה נמי שאר סדנין: שאר חרובין פשיטא הוא דלא קני. כדלמאן טעם לעיל חזק דאי א"ל כו': ומשני לא מצי ששייר צבאות חרוב נמי לא קנה. והא דקתני שאר חרובין לא קנה הכל קורא שאר חרובין חפילו חזק משדה פלוגי: והכא נמי גרסי' אלא לא קני ה"ג לא קני: בעא מניה רב עמרם כו'. משום דדייני רב עמרם כו'. משום דלמאן שטרך בדי מאי בעי. א"ל שטרך בדי מאי בעי אמר ליה

מרב חסדא המפקיד אצל חבירו בשטר ואמר לו החזרתים לך מהו מי אמרינן מיגו דאי בעי אמר נאנסו מהימן השתא נמי מהימן או דלמא (ב) אמר ליה שטרך בדי מאי בעי א"ל מהימן ולימא ליה שטרך בדי מאי בעי א"ל וליטעמך וכי א"ל נאנסו מי מצי א"ל שטרך בדי מאי בעי אמר ליה סוף

כדלמאן (יט). מודה צבטר שכתבו רריך לקיימו ומיהימן ליה לומר דפרועה הוא ב ולא אמר א"כ שטרך בדי מאי בעי התם משום דזימנין אפשיטי דספרא זייר ליה דעל הלוה ליתן שטר כתיבת השטר ופעמים כשאין לו ללוה נותן המלוה צבצילו אבל הכא אין על הנפקד ליתן שטר ועוד דהתם ליה מאמינן למלוה להניח שטר בידו משום דכתיב ציה תומת שירים נתחם כדלמאן (צ"מ דף נה.) אלא הנפקד אינו מאמינן את המפקד ולעולם אינו מחזיר את הפקדון עד שיחזיר לו השטר ועוד דאין מדקדק כל כך ליה אחר המלוה לפי ששעה לו טובה: ור"י מאי ליה שטרך בדי מאי בעי. לאו משום דליהו מיגו צמקוס עדים ספיק דל"כ מאי משני וליטעמך לך א"ל נאנסו מי מצי אמר ליה שטרך בדי מאי בעי הא כי אמר נאנסו לא מוכחא מילתא דלאו קושטא קאמר דלע"פ שהשטר בידו יכול להיות שנאנסו אלא אורי" דס"ד דמקשה דהא דקאמר דנאמן נאמן לגמרי קאמר אפי' בלא שבועה ה ולכן היה צבור דכלל מיגו דנאנסו מצי למימר החזרתי לך דאי ע"י מיגו דנאנסו אמאי נאמן בלא שבועה ולהכי פריך ולימא ליה שטרך בדי מאי בעי ומשני דמטעם מיגו נאמן ופריך כי אמר נאנסו לאו שבועה בעי: